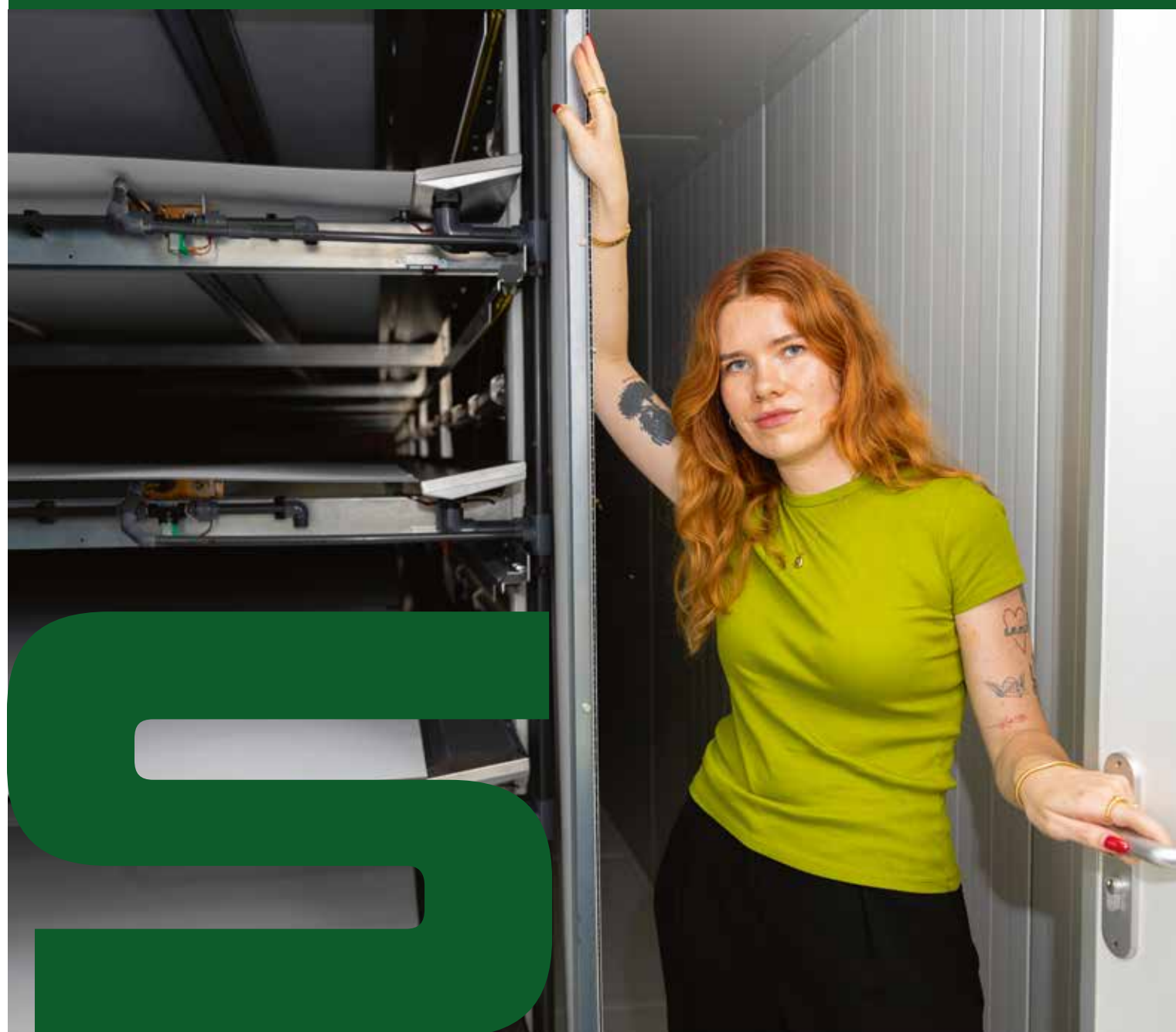

UIT DE GREENPORT: GROWY

In elke KAS Magazine komt een ondernemer aan het woord over zijn bedrijf, de toekomst en de meerwaarde die Greenport West-Holland voor deze onderneming heeft. Dit keer spraken wij met Laura van de Kreeke van Growy.

Tekst: Ton van der Vliet

Fotografie: Astrid Grootsholten

Zo'n 100 mensen werken er thans bij Growy, en allemaal hebben ze de titel 'farmer' op hun visitekaartje staan. Ook de software engineers en data-analisten. "We hebben allemaal één doel en dat is planten zo goed mogelijk laten groeien. Dan ben je voor ons dus een boer. Ik ben overigens een hele luie boer, want ik zit de hele dag achter m'n laptop!" merkt Laura van de Kreeke lachend op.

Met die luiheid valt het in de praktijk wel mee. Toen haar vader Ard van de Kreeke vijf jaar geleden een failliete vertical farm in Amsterdam overnam en Growy lanceerde, stapte ze mee in het avontuur. Ze begon als productiemedewerker. Met haar groene vingers zat het wel goed, die had ze al verkregen op de biologische stadsboerderij in Middelburg van haar vader. "Dit is mijn eerste grote-mensen-baan. Nee, ik heb hier niet voor gestudeerd, ik heb het geleerd door te doen." Die leercurve bij Growy loopt vrij steil. Waren ze vijf jaar geleden nog met z'n tweetjes, inmiddels staan er honderd man op de loonlijst. Zo'n 50 man op het hoofdkantoor en in de farm in Amsterdam, de rest in farms in Koeweit en Singapore die inmiddels ook bij de groep behoren.

Faillissementen

Vertical farming kent een roerige geschiedenis. Toen het fenomeen zich een jaar of tien geleden aandiende doken er meteen een hoop gelukszoekers op af. Investeerders zagen gouden bergen voor zich en de farms schoten als padenstoelen uit de grond. De praktijk om in lagen en in een gesloten omgeving planten te laten groeien bleek echter weerbarstig te zijn. Hoge energiekosten en een nieuwe techniek die lastig in de vingers is te krijgen leidden tot een reeks faillissementen. Het vormde indirect de aanzet tot de groei van Growy, dat werd gevraagd om met hun in eigen huis ontwikkelde technieken van die failliete farms alsnog een succes te maken. Laura: "Veel partijen haakten af. Wij waren en zijn ervan overtuigd dat vertical farming succesvol kan zijn. Daarvoor heb je een simpele, effectieve farm nodig die betaalbaar is. En die kunnen wij bouwen. Dankzij onze Zeeuwse zuinigheid en gebruikmakend van ons gezonde boerenverstand."

Geheimzinnig

Laura reist inmiddels de wereld rond om vertical farming te promoten en verder te ontwikkelen. Opvallend vond ze het hoe krampachtig de gevestigde partijen in de wedstrijd zitten. "Ze denken dat ze zelf de allermooiste techniek hebben ontwikkeld, en dat iedereen die langskomt dat probeert te stelen. Ik heb heel wat NDA's ('non disclosure agreements', geheimhoudingsverklaringen) moeten tekenen. Van kennis-

delen was geen sprake. Wij zijn juist van mening dat vertical farming kan helpen om overal ter wereld op duurzame wijze gezonde, lekkere en betaalbare versproducten aan te bieden en dat je daar heel open over moet zijn. Soms doe ik per week wel zes tours met professionals en studenten, om te laten zien wat er allemaal kan en wat wij aan het doen zijn."

De toetreding vorig jaar november tot het Fieldlab Vertical Farming van Greenport West-Holland was dan ook een warm thuiskomen voor Growy. In het Fieldlab zijn tal van bedrijven, overheidsinstanties en onderwijsinstellingen vertegenwoordigd. "Het mooie van het Fieldlab is de verbinding tussen al die partijen, iets dat we voorheen zo misten." En dat heeft inmiddels ook z'n vruchten afgeworpen. Via de deelnemende onderwijspartijen kon Growy makkelijker stagiaires aantrekken. Er lopen binnen het lab diverse onderzoeken. Naar klimaatbesturing bijvoorbeeld en op het gebied van biologie, zoals het effect van meer of minder blauw licht op het vitaminegehalte van een kropje sla. "Wij zijn heel blij met onze toetreding tot het Fieldlab. D'r is nog zoveel kennis die we met elkaar kunnen delen, dit is gewoon één grote ontdekhoek!"

GROWY

Growy is sinds 2023 gevestigd op het CTPark Amsterdam City. Het kantoor op de zesde etage biedt een fascinerend uitzicht op het Noordzeekanaal. Enkele verdiepingen lager bevindt zich de farm. Twaalf kolommen van 10 meter hoogte bevatten elke vier cellen die elk weer vijf teeltlagen omvatten. Op iets meer dan 1.000 m² vloer hebben ze hier ruim 7.500 m² groeioppervlak. Het proces is van A (zaaien) tot Z (oogsten en verpakken) gerobotiseerd. Omdat de mens 'het grootste gat' in de hygiëne-keten is, blijven de cellen hermetisch gesloten. Alleen bij een mechanische storing mag de operator naar binnen. Van top tot teen ingepakt in beschermende kleding, dat spreekt. De Amsterdamse farm levert o.a. losse slablaadjes en microkruiden aan de horeca. Binnenkort gaan ze ook de consument bedienen, via de supermarkt of een maaltijd box bijvoorbeeld.